

40 ՓԱՐԱ

ՀԱՆԴԵՍ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՔԸ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ՏՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲԱՐՔԻ ԵՆ ԵԱՐԱՔ ՕՐԵՆԻ: — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԳԻՆՆ Է 100 ՂՐԵ ԱՐԺԱՔ. — ՎԵԳԱՄԱՆԵԱՅՆ 30. — ԳԱՆԱՈՒՅԳ ՏԱՐԱՐ 113 ՂՐԵ. ՎԵԳՄԱՆԵԱՅ 60. — ԾԱՆՈՒԾՄԱՆ ՏՈՂՐ 5 ՂՐՂ.

ՈՐ ԵՆ Է ԳԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՅԻՆ ԱԷՏԲ Է ՈՒՂՂԵՂ. ԱՆ ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ ԵՆ ՏՆՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱԽԱՆ, ԷՍԿԻ ԶԱՊՔԻՅԻ: ՃԱՌՈՒՄԻ ՆՂԱՆ Է.Ֆ. ՊԵՐԱԿԵՐԵԱՆԻ ՏԱՐԱՐԱՆՆ. ԽԱՐԱԳՐՈՒՄԵԱՆ յԱՆՃՈՒՄԱԺ ԳՐՈՒՅԻՆԷ ԵՆ ՀԵՆ ՏՐՈՒՐ:

ԹԻԻ 231 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՅՈՒԼԻՍ 12 ԶՈՐԵԲԵԱԲԹԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԻՆ

ԱՂԳԱՅԻՆ. — ՎԱՆԷՆ ՀԵՆԱԳԻՐ. — ԱՐՈՒ ԵՆՈՒՄԱՅԻՆ. — ԱՐՈՒՄԱՅԻՆ ՓԻՆՈՒՄԱՅԻՆ. — ՊԱՂ ՎՈՂՈՒՄԱՅԻՆ ՔՐԵՆԵԱՅԻՆ. — ԵՄԱՂԻԱՅԻՆ. — ԳԱՂԱՆ ԱՂՂԻԱՅԻՆ:

ԲԱՐԵՑԻՇԱՏԱԿ

ՍՐԲՈՒՅԻ ՍԱՅՐԱՊԵՏ

ՆՇԱՆ ԳԱԼՅԱՆՆԵՆ

ՊՈՐՈՅ ԵՆ ԱՐՈՒԱՐՃԱՆՈՒՅ ՀԱՂԱՐԱՆՈՐ ԺՈՂՈՎՐԴՈՅ, ՕՐՏՆՈՒԹԵԱՆԵՅ ԵՆ ԳՐՈՒՄԱՅԻՆ ԱԷՂԷՆ ԱՆԴԱՐՃ ԿԵՐԱՊՈՎ ՄԵԿՆԵՅԱՆ ՍՐԲՈՒՅԻՆ ԳԱԼՅԱՆԵԱՆ, ՈՐՈՅ ՄԱՏՆ ԱՐԳԷՆ ԺԱՆԱՅԵՐԵՂ ԷՐ:

ԱՂԵԱՍ ԵՆ ԱՆՈՒՄ ԿԻՆ ՄԸ, ԱՌԱՂԻՆ ՕՐԻՆԱԿՆ ՀԱՆԳԻՄԱՅԱՆ ԱՆՃՆՈՒՐՈՒԹԵԱՆ ԵՆ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԵԱՆ ՈՐՔ ՔԱՆՈՐԴ ՂԱՐԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՄԻՂՈՅԻՆ ԻՐ ԱՆՃԱՆՈՒԹԻՆՆ ԱՄԱՐԱՍՈՒՅ:

ԱՄԵՆԷՆ ԿԵՆԴԱՆԻ ԵՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆ, ՀԱՅ ԻՊԵՂԱՆ ՍԵՆԻՆ, ՀԱՆԳՈՒՅԵԱՆ ԿՐ ՀԱՆԳԻՄԱՆԱՅ. ԵՆ ՈՐՈՅ

ԳԵՐԵԳՄԱՆՆ ՀԱՅ ԿԱՆԱՆԵՅ ԴԱՍՈՒԽԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴՐՈՎ ՂՐՈՂ ԱՆՃՆԱՆՈՒՐՈՒԹԵԱՆԵՅ ՀԱՐՈՒՍՏ ԳԱՂԱՔԱՐՆԵՐ ԿՐ ՆԵՐԶՆԶԷ:

ՍՐԲՈՒՅԻՆ ԳԱԼՅԱՆԵԱՆ ԱՆԵՑԵԱՂ ԿԻՐՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՒՅԻՆ ԱՆՃՆԱՆՈՒՐՈՒԹԵԱՆ Ս. ԱՄԱՐԱՐԱՊԵՆ ՄԱՍՈՅԻՅ ԳԵՐ. ՍՐԲՈՒՅԻՆ ՍՐԲԱՂԱՆ, ԵՆ ԱՄԱՐ ՍՈՍԵՅԱՆ ԻՐ ՆԵՐՐՈՂՆ ԽՐԻՍՏԻԱՆ ՀԱՅՐԻԿ, ՍՐԲԷՆԵԱՆ ԵՆ ԶԵՐԱՂ ՀԱՆԳՈՒՅԵՐԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԵՐՆ ԱՄԱՐԳԵՐԻՆ յՈՒՂԻՅ ԵՆ ՍՐԱՊԵՐԱՆ ՍՈՍԵՐԵՐՈՎ: ՈՂ ՆՈՒԱՂ ԽԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՆ ՆԱԵՆ Ս. ՓՐԵԿԵԱՆ ՀԻՆԱՆԴԱՆՈՅԻ ԵՆ ԿԵԳՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԱՐՈՒՄԱՆՈՒՅԻՆ, ՈՒՄԱՆՈՒՄԱՅ ՀԱՆԳԻՄԱՆՈՒՐ ՄԱՆԱԿԵՐՈՒԹԻՆՆ, ՈՐԵ ՍԵՂՈՅԻՆ Ս. ՆԵՐՈՒՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԱՂԱԿԵՐՈՒՄ ՀԵՌ ԲՈՅՈՐԱԺ ԷՐԻՆ ԱՆՃՆԱՆՈՒՄԵՐ ՄԱՅՐ ՄԸ, ԵՆ ԱՄԱԿՆԵՐ ԲԵՐԱԺ ԷՐԻՆ Ի ՆՂԱՆ ԵՐԱՍՈՒՄԱՅ ԻՍՈՒԹԵԱՆ:

ԱՄԵՆ. ԽՐԻՍՏԻԱՆ ՍՐԲԱՂԱՆ ՆԱԽԱԳԱՏԵՅ ՀԱՆԳԻՄԻՆ ՈՐՈՒ ՂՈՐԶՆ ԿՐ ԳՐԱՆՈՒԹԻՆ ՍԻՄԵՈՆ, ԳԱՐԵԳԻՆ, ԵՆ ՄԱՂԱՔԵԱՅ ՍՐԲԱՂԱՆ ՀԱՐՔ, ՎԱՐԴԱՊԵՄԱՅ ԵՆ ՔԱՏԱՆԱՅԻՅ ՍՈՒՄԱՅՐ. ԻՍԿ ԺՈՂՈՎՐԴՐԵՆ ԵՐԿԵՆԱ ՔԱՂՈՒԹԵԱՄԸ ԺԱԺԿԱԺ ԷՐ ԵԿԵՂԵՅԻՆ, ԵՆ ԴԱՂԱՂԻՆ ԱՆԵՑԱԺ ՓՈՂՈՅՆԵՐԸ, ՍԵՂՈՅԻՆ ՕՒՄԱՐԱՂԳԻՆԵՐՆ ԻՍԿ ԱՐՈՒՄԱՆՈՒՄԱՅ ԿԱԹԻՆԵՐ ԿՐ ՀՈՍԵՑՆԷՐԻՆ ԽՐԵՆԵՅ ԱՂՔԵՐԷՆ ՄԻԱՅՆ ՍՈՅՆ ԱՌԱՔԻՆՈՅՆ ՄԵԺԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԱԿԱՆԱՍԵՍ ԸԼԻՂՈՎ:

ՆՆՆՂԵՅԵՐԻՆ ՄԱՐԺԻՆՆ ԵՆ ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՓՈԽԱԳՐՈՒՄԵԱՆ Ի ՈՐԲԱՆՈՅ, ՈՐՆ ԳԱԼՅԱՆԵԱՆ ՄԱՅՐԱՊԵՄԻ ԸՆԴ ԵՐԿԱՐ ԿԵՆԴԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՆՆ ԸԼԻՂԷ ՎԵՐԶ, յԱԿՈՒՄԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՍԵԱՆ ՍԵՂԻՆ ԵՆ ըԼԻՂԱՍԱՀԱՄԱՆՈՒՄԱԺ ԷՐԱՆԴ՝ ՄԱՐԺԻՆՆ ԱՄՓՈՒՓՈՒՄԵԱՆ ՈՐՐՈՅ յԱՍՈՒԿ ԱՂՈՒԹԱՍԵՂԱՆՆ ՄԻ ԱՆԿԻՆՆ:

ՊԱՍՏ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ ԳԵՐ. ՀԱՅՐԻՆ, Ս. ՊԱՍՏԻԱՐՔ ՀՈՐ ՍԿԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՄԱՌՆԱՌԱՆՈՒՄԱՅ ՆԵՐԿԱՅ ԳԱՆՈՒՄԵԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿԵՐՈՒԹԵԱՄԸ ՊԱՍՏ. Բ. ԴՈՐԺԱԿԱՍԱՐ ՅԱՐՈՒԹԻՆ ԷՖ.Ի ԵՆ ՔԱՂԱՅԵՐԱԿԱՆ ՍՈՍԵՐԵՐՈՎ ՄԱՐԺԱՐԵՅ ՈՐԲԱՆՈՅԻ ԱՐԳԻ ՄԱՅՐՆ ԵՐԱՆՈՒՄ, ԵՆ ԱՅՈՒ ԴԱՌՆ ԿՈՐԱՍԵԱՄԸ ԱՆՄԱՐԻՄԱՐ ՍԳՈՅ ՄԷՂ ԸՆԿՐԺԵԱՂ ՈՐԲԵՐՆ:

ԱՅՈՒ ՍԿԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՆ ՍԳՈՅ ԵՐԿԱՐ ՂԱՐՔԻՆ ՄԷՂ ԵԹԷ ԿԱՅ՝ ՄԱՐԺԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿՈՂՄ ՄԸ ԱՅԳ ԱՂ, ԳԱԼՅԱՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՍՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ՄԻ ԵՆ ՆՈՅՆ ՈՒՂՈՒԹԵԱՄԸ ԵՆ ԴԻՐՔՈՎ ՍԵՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՄԱՀԱՆՈՒԹԻՆՆ Է. ԶՈՐ ԽՐԱՆԱՄԸ ԿՐ յՈՒՄԱՄԸ ԵՐԱՆՈՒՄԻ ՄԱՅՐԱՊԵՄԵՆ ԵՆ ՄԱՐԺԱՆՆԵԱՆ, ՈՐ ԽՆԴԵԱ ԻՐ ՀՈՒՄԱՆՈՒՄԱՅ ԵՆ ՄԱՐԺԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏՆԻՆ ՔՈՎ ԱՓՈՒՓԵՅ ՂԻՆՔՆ, ՆԱԵՆ ԱԿԱՐ ԱՐԳԻՆՈՒՄԱՅ ԱՌԷ ԱՌ ԽՆՔՆ յԱՆՃՈՒՄԱԺ ԱՄԱՂԱՍՈՒՄ ԸՍՏ ԱՄԱՀԱՆՂՄԱՆ ԻՐ ՕԺԱՆԴԱԿԻՆ, ՍՐԲԱՆՈՅԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍԱԿԱՐԱՐ ԵՆ ԸՆԴ՝

հանուր հոգատարին խաչիկ Գիւլահ-
լեան էֆ.ի, որու գլխաւոր որակաւ-
թիւնը քոյր Երանուհւոյ հետ որոց
հանդատութեանմէջն է, և անդ միայն
պիտի որոնեն յետ այսմ:

Հանգիստ ոսկերաց առաքինի մօրն
և, կարողութիւն Որբանոցի վարիչ մարմ
նոյն կը մաղթեմք՝ սրտովին:

ՎԱՆԷՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Երեկի թուրք լրագրաց մէջ հրա-
տարակուած է հետեւեալ հեռագիրն
որ վանէն կարապետ ստորագրու-
թեամբ ուղղուած է առ Բարձր Մեծ-
եպարքոսն:

Ազրիպասեան Յովհաննէս որ մէկ
քանի խռովարարներու թելադրու-
թեամբ երեք տարի առաջ Ռուսիոյ և
Պարսկաստանի կողմերը խոյս տուած
և տեսակ տեսակ պատրուակներու ու
ձեւերու ներքեւ ամէն կողմ շրջելէ
յետոյ վերջին անգամ խռովարար վա-
նեցի կարապետ Գուլազարդեանի, Ռու-
սիացի վարդանի և մէկ քանի անձանց
հետ հանրային ապահովութիւնը վեր-
դովելու նպատակաւ աւազակ ձեւա-
նալով այս կողմն անցած և ձուհի կիր-
ճին մէջ իւր արժանի պատիժը գտած
էր նուազտիս հարազատ եղբայրն է:
Խռովարար անձինք ոմանք, որք կա-
ռավարութեան դէմ յանդիմանի շփո-
թութիւններ յարուցանել կը նկրտին,
օգուտ քողելով իմ վշտահար վիճակէս
որ բնականաբար յառաջ եկած է եղ-
բօրս այդ արկածէն, սկսած են այլ և
այլ սուտ զրոյցներով յայտարարել թէ
եղբայրս համարող մ'էր և թէ յանի-
րուի սպաննուած է: Այս պատճառաւ,
վանեցի Թարսեան Մկրտիչ մէկ քանի
օր առաջ զիս իւր գրասենեակը կոչեց
և անդ դադարաբար առաջարկեց ինձ
գտն բռնալ, ըսելով թէ եղբայրս ճամ-
բորդած պահուն յանդիմանի սպաննուած
էր: Թարսեան յանձն տուաւ այս առ-
թիւ հոգալ հեռագրական և այլ ծախ-
քերը, և մինչեւ իսկ ապահովել տանս
ծախքերը: Կը համարձակիմ յայտա-
րարել թէ չպիտի զիջանիմ խռովարա-
րաց գործիք լինելու վատութիւնը գոր-
ծել, ըստ որում յայտ է ամենեցուն թէ
եղբայրս Յովհաննէս խռովարար և չա-
րագործ անձ մըն էր:

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԴԺԲՍԱԴՆՈՒԹԵԱՆՑ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԼՐՄԱՆԸ

Սովորական կենաց մէջ մարդուն
բազմութիւն դժբախտութիւններ կրնան
հանդիպիլ, որոնց մէջ մարդ շատ ան-
գամ չի գիտէր ընելիքն: Այսպիսի
դժբախտութեանց դարմանը բժիշկներ-
ըն պէտք է խնդրել. բայց մինչեւ որ
բժիշկը գայ և կամ բժիշկ չգտնուե-
լու ըլլայ՝ պէտք է անմիջական դար-
մաններ ի գործ դնել, որոնցմէ կը
կախուի շատ անգամ արկածելոյն կեան
քը:

Եթէ հարկ կ'ըլլայ որեւէ մէկ
չեղել, պէտք է անմիջապէս յարմար
խշտիկ մը պատրաստել, որուն վրայ
արկածեալը կը դրուի գլուխը քիչ մը
բարձր դրելով: Եթէ անդգայտացած է,
երեսը ցուրտ ջուր սրսկելու է և սաստ-
կահոտ դեղ մը քին բռնելու է, ինչ-
պէս զօրաւոր քացախ, կողոնեան ջուր,
եօթեւ քիչ անուշադրի ոգի ամէնէն կամ
բորբոքեայ փետուր մը, և գլխոյն ցուր
ջուր սրսկելու է: Եթէ գլուխն վիրա-
ւորուած կամ շատ տաք է:

Վերջ պէտք է նախ բոլորովին մա-
քուր ջրով լուալ և վիրաբերանը մաք-
րել, այնուհետեւ մորթին կամ մարմ-
նոյն պատառեալ մասն իւր տեղը բե-
րել և կապել որ նոյն տեղը մնայ: Պէտք
է ստէպ թըջած պաղ լաթ վրան պա-
տառելով, զովացուցիչ բմպելիք և
թեթեւ անուշադ անուշով բորբոքման և
թարախի առջեւն առնուլ: Թեթեւ
վերքերն անմիջապէս լուալէն ետեւ
պէտք է վիրաց սպեղանի վրան դնել
և կապել, և նոյն մասն հանդարտ պա-
հել: որպէս զի մորթը դիւրաւ միա-
նայ:

Եթէ մէկուն ուրեք կողմէն է կամ
խախտած, պէտք է վիրաւորն այնպի-
սի դրից մէջ պառկեցնել որ ամենէն
նուազ ցաւ զգայ, և եթէ զգեստի
մէկ մասն դիւրաւ չկարենայ հանուիլ,
պէտք է կտրել մէկըն առնուլ: Այ-
նուհետեւ խախտած ոսկրն ամենայն
զգուշութեամբ և կամաց ձգտելով
կամ ճնշելով իւր տեղը բերելու է և
խախտած մասին վրայ ըստ պարագա-
յից նեղ փայտ մը, կամ ճիւղ կամ
հաստատուն խաւաքարտ և այլն կա-

պելու է, որպէս զի ոսկրն իւր տեղը
կենայ մինչեւ որ ոսկր կապող մը գայ:
Տաքութիւնն ու ցաւը մեղմացնելու
համար նոյն տեղն թըջած պաղ լաթ և
եթէ կարելի է սառոյց դնելու է:
Արեան զօրաւոր հոսումը դադարեցնե-
լու համար պէտք է լուցկի (շաւ) կամ
կրկնեալ ծծուն թուղթ, կամ քաց-
խախտան ջրոյ մէջ թաթխեալ լաթ դը-
նել, և ամուր կապել: Եթէ արիւնը
վերքին մէջ թանձրացած է, պէտք է
հեռացնելու ջանալ: Կոտրած կամ
խախտած մասն եթէ թեւն է՝
պէտք է նաեւ ծալեալ դրիւք լաթով
մը վզէն կախեալ բռնել: Բայց այս
միջոցներն անօգուտ են, եթէ ե-
րեք քիչ քիչ է և արիւնն սաստկու-
թեամբ կը հոսէ, այս դէպքիս մէջ
պէտք է ամուր կտաւով վիրաց վերի
կողմանէ երակները պինդ կապել և
ըստ կարելոյն պնդել որ արիւն չեր-
թայ: և փութով բժիշկ հասցնելու է:
Իսկ եթէ անոնք քիչ մը պատճառաւ
բերնէն կամ քիչն արիւն գայ, պէտք
է գաւաթ մը ջրոյ մէջ երկու մեծ դը-
ղալ քացախ կամ աղ դնել և հինգ-
ընկէ անգամ մը մեծ գգալով նոյն ջը-
րէն խմցնել, թէեւ քիչեւ դարմանե-
լու համար ցուրտ ջրոյ պատատանքը
շարունակելու է, մինչեւ որ բորբո-
քումը դադարի: և եթէ թարախ կա-
պէ, պէտք է գաղջ ջրով լուալ որ
թարախն չյառաջանայ, թարախացեալ
վերք մը լուալու համար պէտք է ըս-
պունգը ջրոյ մէջ թաթխելէն ետեւ
վերքին վրայ բռնել և կամաց կամաց
ճնշել, որով ջուրը թարախը կ'առնու
կը տանի, և մաքրուելէն ետեւ վրան
ձէթի կամ քաղցուեանոյ մէջ թաթախ-
եալ լաթ մը կապելու է:

Սրտէ համար շատ կարեւոր է ան-
միջապէս վերքն օդոյ աղդեցութենէն
պահպանել: Եթէ մարդը կրակէ, հը-
րաշեկ երկաթէ, չոգիէ կամ եռաց-
եալ ծորելիէ այրելով կարմրած կամ
ուռած է, պէտք է անմիջապէս ձէ-
թի կամ կարագի մէջ լաթի կտոր մը
թաթխել և վրան դնել, այնուհետեւ
ստէպ ցուրտ ջրոյ պատատանք ընել,
մինչեւ որ ցաւը մեղմանայ: Եթէ մոր-
թը փխտուած է, պէտք է հակթի
մը սպիտակուցը 5 տէքակրամ (դրե-
թէ 1/2 գաւաթ) ձէթի հետ խառնել
և փետրով մը վերքին վրայ քսել:

քանի անգամ որ չորնայ, երկու երեք շաբաթէն այս պատուարն ինքնին կիւնայ, նոր մորթն կազմուելու ժամանակ, եթէ շատ այրած է, բժիշկ կուշին անհրաժեշտ է: Լուցափայտէ յառաջ եկած այրածն պէտք չէ ոչինչ համարել, վասն զի կրնայ շատ փնտսակար ըլլալ: Այսպիսի վէրք մը պէտք է անմիջապէս աւշանի աղի (սոթ) լուծուածով լուալ և նոյն լուծուածի պատատանք վրան դնել: Այս լուծուածը կը շինուի մեծ գգալ մը աւշանի աղը 1/2 լիտր ջրոյ մէջ լուծելով: Այրածի վրայ իբրեւ պատատանք դրուած լաթը պէտք է չորնալուն պէս՝ թրջել նոյն լուծուածով: մինչեւ որ ցան անցնի: Այրածի ցաւը շատ կը մեղմացնէ պերուվիական պալսամոլըսուածն: Եթէ մարմնոյ զիրար չօշափող մասերուն՝ ինչպէս երկու մատուրներուն մէջի կողմն է այրածն, պէտք չէ թողուլ որ մարմնոյ մէկ մասն չօշափէ, ապա թէ ոչ անոր հետ կը միանայ: անոր համար պէտք է իւղաթափալ լաթով մ'իրարմէ անջատել: Եթէ այրածի փշտիկներն չեն ցամքիր, պէտք է քանի մ'օրէն ծակել, մէջը պարպել, և իւղաթափալ լաթով մը դարձեալ կապել: Եթէ կրէ այրած է մարմինն, կիրն վրայէն մաքրելէն ետեւ՝ պէտք է ձէթով լուալ, բայց ոչ ջրով: Ընդհակառակն եթէ այրող թթուներէ յառաջ եկած է այրածն, պէտք վրան տալ ջուր վտցնել, եթէ աչքի մէջ կիր մտնելով՝ այրէ, պէտք է կռնկի վրայ պառկեցնել և աչքը գաղջ և առատ կաթով լուալ:

Եթէ մէկն ո'րեւէ տրկած է մը Բաւալ երեսայ, պէտք է անմիջապէս մորթը շփել: Եթէ կը կարմրի չէ մեռած և կրնայ կենդանանալ: Պէտք է զինք օգբանուկ և չափաւոր տաք տեղ մը կռնկի վրայ պառկեցնել: Գլուխը մարմնէն քիչ մը ցած ըլլալու է՝ որ պէս զի ըղեղին մէջ արիւն երթայ: Այնուհետեւ խողանակով պէտք է ամբողջ մարմինը շփել: քիչ մ'ետքը լաթ մը տաք քացախի կամ դինեոյ և կամ օղւոյ մէջ թաթխելով ամբողջ մարմինը շփելու է: և նայելու է որ շնչառութիւնն սկսի գործել: Առ այս պէտք է անպայացելոյն քով ծունր դրած՝ երկու ձեռքերն անոր փորին վրայ դնել և կամաց կամաց զօրաւոր

և հաւասար ճնշել, որով թոքերն կանոնաւորապէս շնչել կը սկսին: միտ դնելու է որ բերանը բաց ըլլայ որպէս զի օդն անարդել գործէ: Այս գործողութեանց միջոցին կրնայ նաեւ ըստէպ ստէպ երեսը պաղ ջուր սրսկուել, սաստկահոտ բան մը քթին առջեւ բռնուել և քիչ մը զօրաւոր դինի կամ ուռմ բերանը դրուել: նաեւ մանանխոյ ոգի, կամ եփեալ մանանխոյ կըրնայ գրուել սրտին վրայ: քառօրդ մը ետքը փերին սրունից վրայ և հետքհետէ գէպ ի վար իջնալ մինչեւ ոտքն:

Եթէ մէկն Եղգուել վրայ ըլլալ փնտսակար օգէ մը, ինչպէս մառանի մէջ ուր նոր գինի ըլլայ, ամխտհանքներու փնտսակար կազերէն և այլն, պէտք է ջանալ որ ներս մաքուր օդ բերուի կամ խղուռոյն մաքուր օդ հանուի, և եթէ անզգայացած է վերորիշեալ դարմանները դործադրելու է: Ետ անգամ այսպիսիք նոյն դարմաններն առնէն քանի մը ժամ ետքը հազիւ զգայութեան կուգան: Զրոյ մէջ խղուռոյ մը պէտք է նոյն եղանակաւ դարմանել: միայն պառկելու դիրքը պէտք է ըլլալ մէկ կողին վրայ կողմնակի, որպէս զի ջուրը կարենայ բերնէն վազել: բայց երբեք պէտք չէ գլխիկայր բռնել կամ կախել, որ շատ փնտսակար կրնայ ըլլալ:

Սառցեալ մը կամ ցուրտ ջրոյ մէջ ոնզգայացեալ մը պէտք չէ անմիջապէս տաք սենեակ բերել: այլ ի սկզբբան պէտք է ձիւնով կամ պաղ ջրով մարմինը շփել: մինչեւ որ բնական տաքութիւնն առնու:

Բազէ անզգայացելոյն պէտք է ի սկզբան միտն ջրախառն գինի տալ գգալ գգալ: Ստամոքսն օդիով կամ ուռմով շփել և փորին վրայ թաց լաթի պատատանք դնել շատ օգտակար է: Այնուհետեւ քիչ քիչ սնունդ տալու է, կաթ, ապուր և այլն:

Ետհետէ մը պէտք է մեքակացնել և հազը փորելով մարմինը հողով թեթեւ մը ծածկել: բայց ի երեսէն, զոր պէտք է տաք գինեով կամ օղիով կամ քացախով շփել, և անուշադր ամէտ և կամ ուրիշ նոյնպիսի սաստկահոտ բան մը քթին բռնել, և բերնին մէջ օդ փչել:

Կեռաց գտնուողին չուանն անմիջապէս կարելու է զինք բռնելով, և

վերորիշեալ եղանակներով զգայութեան բերելու աշխատելու է: անոր շատ օգտակար է գլխոյն վրայ պաղ ջրոյ պատատանք դնել, իսկ ձեռքին վրայ տաք ջրոյ:

Թանաքուռն, եթէ բերնէն թոյն առած է, ինչպէս թունաւոր սունկ, ժանգաճար հաճար հացի մէջ, ապականեալ պանիր կամ երկշիկ, թունաւոր տունկ և այլն ուտելով և կամ կերակրոյ ամաններէ (1), կը սկսի փրսխել: կրծոց վրայ ճնշում կը զգայ, որկորը կը ճմլի, փորը կը ցաւի: անգամները կը ցնցին, կը հեծեծէ, և կը դողայ, պաղ քրտինք կը թափէ և այլն: Ամէն բանէ յառաջ պէտք է նախ իր սր փոխէ, որ կ'ըլլայ ձէթ կամ տաք ջուր կամ օճախառն ջուր խմելով և կամ փետրով որկորն խառնելով: Անկէ ետեւ պէտք է շատ կաթ կամ հալկթի սպիտակուցով խառն տաք շաքարաջուր կամ մեղրաջուր խմցնել, քիչ մ'ետքը զօրաւոր թէյ կամ սեւ խահուէ տալ և լուծում յառաջ բերելու միջոցներ գործադրել: նոյն միջոցին պէտք է թունաւորեալն միշտ քալեցնել թէեւ անիկայ ընդգէմ կենայ, որպէս զի քունը վրայ չգայ: Եթէ վրան թուլութիւն գայ, գինի տալու է, եթէ այլալլած և ջերմութիւն կուխած է, պէտք է ցուրտ ջրոյ պատատանք դնել գլուխը: իսկ եթէ անըզգայացած է, սրունից կակուղ մասերուն վրայ մանանխոյ ոգի կամ եփեալ մանանխոյ դնել, և եթէ թոյնն դուրս ելած է արգէն, գրեխով (քեռեռեռ) քացախ կամ սեւ խահուէ ներմուծելու է:

Անկի թունին ազդեցութիւնն տալով ժամ ետքը կը սկսի, որուն առջեւ առնու համար պէտք է անմիջապէս լուծիլ դեղ մ'առնուլ, լաւագոյն է տղենոյ խղ, և կամ գրեխով լուծել տալ, որմէ ետեւ քացախ խմելու է: իսկ եթէ շնչառութեամբ թունաւոր

(1) Արուրի կամ պղնձի ամաններն եթէ լաւ անապուած չեն կրնան պղնձի սքսիտի թոյն առնելու, ինչպէս յուսե հոգէ ամաններու ապիլին կրնայ թունաւորել, որոնց ազդեցութիւնը շատ անգամ շատ ուշ կը զգացուի: Անոր համար մտապետայ անօթներն լաւ անագելու է միշտ, իսկ հոգէ ամանները գործածելէն յառաջ քաղախառն ջրոյ մէջ եփելու է:

մեծագույն մի օտարմոքս երթալ, ինչպէս շատ արուեստաւորներու կը հանդպի, պէտք է վերոյիշեալ միջոցներով թոյնն հեռացնելու աշխատիլ: Եթէ փոսփորէ թունաւորուած է մէկն, որ յայտնի կըլլայ եթէ փոխածը սխտորի հոտ մ'ունի և մթոյ մէջ լուսաւոր կ'երեւայ, իւղային դեղ երբեք պէտք չէ տալ, հապա միայն ալիւրի տեսակներէ շինուած գաղջ և մածանոզ ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ կրնայ հաւկթի սպիտակուցով խառն տաք ջուր, և քիչ մ'եռքը արած մագնեզիայի ջրոյ մէջ լուծուածը: Եթէ զառիկէ թունաւորուած է մէկն և բժիշկ չգտնուի, պէտք է հին երկաթի մը վրայէն ոքսիտը քերել և ջրոյ մէջ խառնելով խմցնել:

Իսկ եթէ թոյնն բերնէն չէ մտած, այլ թունաւոր կամ կատղած անասուն մը խածած կամ խայթած է զմէկն, պէտք է նոյն տեղւոյ արիւնն հանել կերպով մը, ինչպէս ծծելով, (վասն զի թքով կըլլուած կենդանային թոյնն չի փնսսեր): այնուհետեւ զօրաւոր ազաջրով, օժառախառն կամ քայխախառն ջրով, և ի հարկին՝ մէզով լուալ: Արեան հոսումն երբեք պէտք չէ արգելուլ:

(Հանդէս ասորեայ)

ԿԱՆԱՆՑ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ

(Շար. և վերջ):

— Շատ աղէկ: Հիմայ դուն, ինչպէս նաեւ դուք ամենքնիդ ալ որ հոս կը գտնուիք, սիրելի բարեկամներս, հիմա դուք կուզէք որ կնիկ մը, զոր հազիւ չաբաթ մը կայ կը ճանչէք, և որու հանդիպեր էք կամ բախտաճի մը խանութ, կամ տօլուրմա ծախողի և կամ շոգենաւի մը մէջ, հիմայ բացէ ի բաց կուզէք որ ըսեմ. այդ կինը ձեզի հաւատարիմ մնայ, թէ մինակ զձեզ սիրէ առանց ուրիշին բաժին մը հանելու իր սէրէն. և իր սրբալին սիրած մարդոցմէն իսպառ հրաժարի և մերժէ զանոնք: Մինչեւ իսկ չպիտի վարանիք ըսելու իրեն թէ մինակ ձեր սէրը կուսութիւն մը վերջ տեղծած պիտի ըլլայ իրեն: Այլ եւս, այն օրէն սկսեալ որ դուք իրեն հանդիպեցաք պաղպաղակ ծախողին խա-

նութը. և կամ շոգենաւը, այն օրէն սկսեալ դուրս ելած պահուն, պարտաւոր պիտի ըլլայ մարդու երես չը նայելով աչերը վազ կախած քալելու: Հիմա կը հարցնեմ քեզի, բարեկամ, դուն դո՞ւ կըլլայիր որ երկու եռանկեան պատառին մէջ տեղը անոր խօսք մը նետած ատենդ, այդ երիտասարդուհի աղջիկը երեսդ անդամ չը նայեր:

— Ե՛ս, տնմիջապէս կը կատղէի:

— Ծիշդ խօսեցար: Ուրեմն ըսէ ինձի, հիմայ այդ աղջիկը որ քու առաջարկութեանդ այնքան հաճելի ընդունելութիւն մը ըրաւ նէ, սեւ աչքերուդ ու սեւ ընքուրներուդ համար էր:

— Բայց ես . . .

— Բայց դուն քան զուրիշ մ'աւելի դեղեցիկ չես . . .

— Եւ սակայն . . .

— Զքեզ կոտորած չըլլալու համար, կը փութամ ըսել թէ՛ դուն քան զուրիշ մ'աւելի տգեղ ալ չես, ուստի քու ֆիզիքական կողմդ չէ որ հրաշք մը գործած է սիրտը քեզի անձնատուր ըրած արարածիդ վրայ: Այդ անձնատուութիւնը քենէ առաջ ալ ո՞վ գիտէ քանի՛ քանի անգամներ ըրեր է: պարիսպը անգամ մը խրամատուեր է: Այդ աղջիկը քենէ առաջ տարփածու մ'ունէր, որն օր անշուշտ կը հաւատար թէ սիրուհին հաւատարիմ է իրեն: Այն ութն օրուան մէջ զոր դուն հանապազօրդեցիր իր սիրուհւոյն քով, անշուշտ բան մ'ալ չը խնայեցիր զանի իր տարփածութեն պաղեցնելու համար:

— Հարկաւ չպիտի ինայեմ ա՛:

— Առանց զանի ճանչցած ըլլալու շատ գէշ բաներ խօսեցար անշուշտ անոր վրայօք, և առանց զիտցած ըլլալու թէ այդ տարփածուն զինքն կը նենդ է, հարկաւ յառաջ գացած ես մինչեւ իսկ հաւատելու չափ թէ իր տարփածուն ուրիշ շատ մը կիներ կը սիրէ ու կը յաճախէ:

— Կը խոստովանիմ թէ այդ տեսակ խօսքերէն մէկն ալ պակաս չթողուցի:

— Արդ, նա որ հիմայ ալ նորա սրտին մէջ քու տեղդ բռնած է. քու գործածած միեւնոյն վարպետութիւնը ըրած է, յարձակումը միեւնոյն ճանբով եղած է, և քու հիմակուան հաւատարկորդդ ալ, թերեւս առանց

դքեզ ճանչելու, խելքէ մտքէ չանցած մտութեանց օր պակասութեանց տէր ցոյց տուած է դքեզ անոր:

— Ա՛հ, եթէ գիտնայի ատանկ ըլլալը, կը մեռցնէի այդ մարդը:

— Թէ որ քծնող կնկան մը տարփածութեան շարայարութեանը մէջ, նենգաւորն զնենգոյն սպաննէր, արական սեռը մինչեւ հիմայ շատօնց սպառած էր բոլորովին, օրիորդը, զոր այս վայրկեան այնքան կանխեմ կոր:

— Ո՛հ, այո, կանխեմ և կը նզովեմ այդ նենգաւորը, անհաւատարիմը:

— Բայց նա քու անձնապատուութիւնդ յարգեր է սակայն:

— Ի՛նչ, զիս նենգելով մի:

— Ինքը չըսաւ քեզի թէ դքեզ նենգելով ուրիշ մը կը սիրէ, անանկ չէ՛:

— Հարկաւ ոչ, բայց ես ամենքն ալ իմացայ:

— Ահա բուն այդ ըրածդ իրեն ծանր եկած է, վասն զի վստահ եղիր որ եթէ կարող եղած ըլլար ճշմարտութիւնը քենէ ծածկելու և դքեզ գործէն անտեղեակ պահելու, անանկ պիտի ընէր մինչեւ վերջը: Նախ անոր համար որ՝ քեզ վշտացնելու պէտք մըն չա՞յ մը չունէր. երկրորդ անոր համար որ՝ շատ հաճելի բան է կնիկ մը համար իւր էնթրիկներն գաղտնաբար ի գլուխ հանել: Ըսէ՛ ինձի հիմայ տեսնեմ, ներկայ պարագայիս մէջ ո՞վ է իր դիմացինին համբերութիւնն հատցնողը, ո՞վ որու յուսահատութիւն պատճառած է, օրիորդը քեզի, թէ դուն անոր:

— Ինձի:

— Ոչ բէաւ: Բարեկամ, դուն եղած ես զինքը յուսահատեցնողը գործին իսկութիւնը երեւան հանել ուղեւորդ: Եթէ դու զինքը թողուս, նորէն տօլուրմաճիին խանութը տօլուրմա ստեղծու և կամ այլուր դառնալով, ան ալ ուրիշ տարփածուհի մը հետ յարաբերութեան պիտի մտնէ, և պիտի ստիպուի ճանչցնել զանի իր խոհարարուհւոյն, որ շաղակրատին մէկն է, զանի իւր բարեկամութեանը ներկայացնելու՝ որոնք կարծած էք աւելի չարասիրտ են, պիտի ստիպուի զանի իւր դրնապանին ալ ճանչցնելու, որու որ բերանն հասած տեղը պիտի ըսէ, — «Երբեք սա մեր երկրորդ դատիկոնի շանթէօղին», հիմակ ալ

նոր մարդ մը գտաւ. Տեա հիմայ թէ
ինչ մեծ փութ հասարակած կըլլան կոր
այդ խեղճ աղջկան :

(Բազմաթիւ ծափահարութիւններ
և պնակաշունչներ կ'ընդ միջին տան
նստանք):

— Կը տեսնէ՞ք : Ըսաւ շարունակե-
լով իր խօսքը , որ քիչ քիչ կ'սկսիք
կոր իրաւունք տալ ըսածիս : Բայց ինչ
պիտի ըսէիք եթէ իմ այս պաշտպա-
նութիւնս տարածէի մինչեւ իսկ ա-
մուսնացեալ կնոջ վրայ ալ . դոր ձեր
մէջէն շատեր հրապուրել կը նային .
անոր համար որ այս կտորի սիրուհի-
ներն մեծ օգուտ և առաւելութիւն-
ներ կ'ընծային : Եթէ ընդունի ձեր ա-
ռաջարկը , գովեստ չմնար որ չը չը-
ռայլէք իրեն . ալ հրեշտակ մըն է նա .
Հարկաւ երկանը դէմ՝ քիչ մը կը նա-
խանձիք , բայց ներողամիտ կը գըտ-
նուիք կնոջ՝ եթէ իր ամուսնոյն հետ
ալ ձեզ նենգէ : Իսկ եթէ վերջէն զձեզ
ալ մերժելով սերիչ տարփածու մը
բռնելու ըլլայ , հրեշտակը անմիջա-
պէս սատանուհի մը կըլլայ , այնպէս
չէ :

— Պարզօ՛ , պարզօ՛ , գոչեցին ա-
մենք միաբերան :

— Եզրակացնելով իմ խօսքս , նե-
րեցէք ինձ որ մինչեւ աշխարհի ա-
րարչութեանը ելնեմ . Եզրակացնելով
զոյն ճաշակման փորձանքն ու դէպքը
չէր պատահեր , եթէ Աստուած նախ
և առաջ կ'ինն ստեղծած ըլլար , զի
կ'ընդ մարդ մը չպիտի խնդրէր իրեն
ընկեր ըլլալու :

— Ինչո՞ւ :

— Անոր համար որ բնաւ չը պիտի
թողէր որ իր կողէն ողնաշար ոտկոր մը
առնուի , վերջէն տնեւ կամ պակա-
սաւոր մնալու երկիւղիլ :

Ի նպաստ կանանց փաստաւորանու-
նութիւնը հոս աւարտելով , մեր զրօ-
սանաց մնացեալ մասը աւելորդ կը
համարիմ՝ նկարագրել :

Մ.

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

100 Հատը 5 Դանեկան

Հաւաքոյնքաւթօնի վրայ ա-
մէն լեզուաւ կ'ապարտատուի
Ուղուրէան և Ընկ. տպա-
րանն, Կ. Պօլիս, Սուլթան Հա-
մամ, Սախտիյէ խան, Թիւ 5:

ՊԱՂ ՊՕԶՈՒՄՈՒ ԲՐԵՆՍԵՍԻ

ԹՕՀԱՅ ՊԻՐ ՀԻՔԵԱՅԷ ԻՍԹԵՆԷՆ
ՏԻՆԼԵՍԻՆ

(Նոսր Լիւն)

Էրեւելէ Կրեւել. — Իշթէ էն փաթիր
հէփսինտէն զէնկին օլտու : — Աճապ
չիմտի նէ՛ Ելլիքէր իտէմէզ , նէ իգ-
պալլար կէթիթէմէզ : — Տիւշիւնտիւք-
նէ , տահա ազաճըզ էվվէլ թէնէզ-
զիւլ իթմէզ իտինիզ . — Բի՛մ , պէ՛ն մի .
օ՛ սիզ իտինիզ . . . — Պէն տէյիլ ի-
տիմ . . . Պէնտէ տէյիլ իտիմ . . .

— Եօյլէ տիլի մի , Նուաղէ՛թ , պէն
տայլմ սէնին իւզէրինտէ հիւսնի հալ-
տէ իտիմ . — Մատմաղէլ , կէրչի պէլլի
իթմէզ իտիմ տմա , չօգտան պէրի սի-
զի սէվէր իտիմ :

— Բրէնսէս , աչգ ու մուհապպէթ
իւզիւմ սալգըմընը սագլայընը :

— Ա՛հ . . . օ՛հ . . . Է՛ . . .

— Եւալա . Նուաղէթ սէլամա՛ր .
չանու շէրէֆէր օլտուն Նուաղէթէ ,
եաչասըն Նուաղէթ :

Իշպու պիր քաչ սանիյէ զարֆըն-
տա պու կէօնա թէպէտտիւլթտէն
պիչարէ գըղճըղաղ նիհայէթ թէճըրիւ-
պէլէրլէ թէգիտ իթմէք իթթէտի քի
իշպու թէպէտտիւլ խէյալի տիւշէր մի
տիր , տէյիլ մի , եախօտ քէօյիւն տէք-
պաղ ատէմէրի քէնտիսինէ սագըն
ֆէնա պիր օլտուն օյնասընլար :

Օնուն իշիւն իքի ալուն միւնէվ-
հէր ալտը աքրանլարընա տաղըթտը :

Պատէհու բրօսթէլասընը ալթուն
սիքքէլէրլէ տօլտուրտուգտան սօնրա
քէօյ քէթիւտտաընա ընճա իթտի քի
օնլարը նահլիյէնին ֆագըրլարընա թէվ-
զի իթսին :

Եինէ սէն չըքարան օլմատը :

Նիհայէթ իւշիւնճի սանտըգտան
սիմլէ էօրիւլիւ աթլաս ֆիսթանլարըն
էն կիւզէլինտէն պիրինի սէչտի վէ գա-
րիյէնին բարաղընա վէրիպ ընճա իթ-
տի քի քիլիսէնին ֆագըրլէ Սստուա-
ծածին սանէմինէ լապիս իթտիրսին :

Թէքրարէն պըրագտըլար , վէ բա-
ղարըգտան խարիճ օլարագ ֆագիլէթ-
լու չօպան շէօյլէ սէօյլէտի :

Էնէնի տէվլէթ ու իգպալինիզտէ
միւպարէք օլասընըզ . էվլատըմ , զի-
րա սիզ քէնտինիզի օնա լայըգ կէօս .

թէրմէքտէսինիզ . վէ էկէրչի պու եօլ-
տա մուամէլէնիզէ տէվլամ իթսէնիզ
Ալլահ սիզի էսիլիէնէնէք տիր :

Իշթիւարըն տուառը թահլթընտա
Նուաղէթ սըրմա սալլը պաշընը էյտի .
պատէհու քէօյ չօրպաճըսը իլէ ըուհ-
պանը մէրգոււմա կէլտի :

Նուաղէթին երկրէյի էմին օլուպ
միւքէրրիմնէ այաղա գալլըպ էմր իթ-
տի մայէթտէ օլանլարա քի մէքըրլը
իւշ սանտըգլարը գուլիպէսինէ կէօ-
թիւրսինլէր , վէ պիզզաթ քէնտիսի
րէհպէր օլաճաղընա արգու պէտան
իթտի :

Օլ տէմ քէօյիւն չօճուլարը՝ գըս-
գանճըղլարընտան էլլէրինի , հիյլէ-
պաղ տուառըլարը , պիթթապ ու թա-
գաթ կէօղլէրինի եաեարագ էնքսէսին .
տէն ուղանտըլար :

Փագաթ գըղ լաթիֆ պիր նէղա-
քէթլէ տէօնիւպ անլէրի տուրտուր-
թարագ վէ մաի կէօղլէրին պագըլա-
րըլա իւզիւմ սալգըմընը օլնաեարագ :

— Իշպու թըլըսըմը հէր քիմէ կէօս .
թէրսէմ , անտէն դայրուսընը քէնտի-
մէ զէվճ ալամաեաճաղըմ , տէտի :

Պունուն իւզէրինէ էօքսիւզ գըղ-
ճըղաղըն միւրաֆագաթը ճէլլէն աս-
մա ֆիտանլարը տէրունինտէ նապէ-
տիտ օլտու կիթտի :

Իշթէ օլ զէման պաղ պօղուճու
գատընլար սէյիրթտիլէր էրքէլլէրին
եանլարընա , վէ հէր պիր գըղլար քէն-
տի էրքէլլէրինին պի վէֆալըղլարընը
եիւզէ վուրմաղա պաչատըլար :

Լաքին պաղ պօղուճուլար տըգա-
լարընը գըղլարա՝ չէվլիրպ , չէքիլիպ
կիթտիլէր . քիմի լայլանա , քիմիսի
օրմանա , քիմիսի սու քէնտընա վէ
դայրիհիւմ : Հէփսիտէ այրը այլը ,
ֆագաթ հէփսիտէ պիր նօղթա իւ-
զէրինէ կէօնակէօն թէֆէքըրլէրէ
տալմաղա պաչատըլար :

Նէօյլէքի Նուաղէթի աճապ նէ՛
թարգտա ալտաթապիլիլէր : Ամմա նէ
թէտպիր էլէ ալսընլար , գաչ քի գըղ-
ճըղաղ պաղ պօղուճունուն աթիք ըր-
վայէթինին քեօր քէօրիւնէ արգա-
սընտան կիթմէք իսթէր իտի :

Թամամ՝ պուտտ տիւշիւնիւլէնէք
չէ՛յ մի . . . Նիմայիչ , ճին , փերի օ-
եունու թագլիթ իթմէք սաղ օլտուն
. . . Կիճէնին պիր նըսֆընտա , տա-
վէթ օլունաճագ վագթիւնտէ . . .

էօքսիւզ գըզըն գուրիպէսինէ վասըլ օլուպ. քէնտիւնի կէօքտէն ինմէ սել- կիւլիւսինէ կէօքտէրէրէք :

Իշպու հիլլէքեարլըք իհիթիմալ քի պաշա չըգար , պէլքի պագէն եալընը պիր թանէճիք աշըգպաղ թէվէքէլլի գըզըն պիրինէ զիբը օլան օլունու թէճրիւպէ իթմիշ վէ պէլքիտէ րասթ կէթիւրմիշ տիր : Յագաթ ախի վա- գըթտա օն եէտի եալստ տահա զի- յատէ զաթլար օլարա՛գ , պու նէ՛ տէլիլիք տիր . . .

Աղաա հէր պիրի եալընը քէն- տի քէնտիւնէ օլ գատար ագիլ զանն իթմէքտէ օլտուղու սէպէպի լիէ , հէփ սիտէ պու իշէ կիրիշտիլէր :

Ամա նէ՛ շէքիլ գըլըլա կիրէրէք կէօզիւքէճէք իտի օլ սէվկիւլիւնին խէ- յալի կէօլկէսի . . .

Պէրէքեթ վէրսին քի օ ճիվար- լարտա պիր օտուն եարըճը գարըճը պուլունուպ , մէգպուրէ գատըն սի- հըրպաղ տէյու թանըլմըշ վէ աթվարը- նա նազարէն գանն իտէրսէն էօլլէ իտի :

Իշթէ քէօլիւն ճիւմէ ուշագլարը կիլլիճէ մէգպուրէյէ տանըշմաղա միւ- րաճաթ իթտիլէր : հիշ պիրիսի տէ կէրի գալմաղըլար :

Պիր ըրվայէթէ կէլինճէ քէօյ ա- զասը , հէման էլլի եաշընտա շիշ- մանճա վէ հաստա միգաճ տուլ պիր շախս , տէհշէթլի պիր շէյ . . . էհ , նէ եալիլմ . . . էվվէթ , նէ՛ իտէ- լիմ . . . ալթունլարտան կէօզլէրի գա- մաշմը՛շ ըտը . . .

Օլ կիճէ մէգպուրէ տճուղէ սիհըր- պաղ ալգըրը տէրէճէ ուֆազ ալթուն ագչէ գաղանմաղա պաշլատը . . .

Հալ պու քի պէհէրէրինէ ալրու ալրու չէշիտ ճէվապար իթա իթտի օլ պիւլիւճի գատըն , մէսէլա , քիմինէ սալըգ վէրտի ագ էճէնլի քիւվէթի- նէ , քիմինէ գարէ խալալ (կմախք) , քիմինէ միւնէճճիմ , քիմինէ աթիգ շալիլէր , քիմինէ սէրսէրի վէ պիլմէմ նէլէր գըքաֆէթինէ կիրմէլէրինի թափ- սիլէ իթտիքտէն սօնրա , տիկէր հէփ- սինտէն պիր իւթիւնլիւք վէրմէքէֆ- քեարը իլէ իքի պէօլիւք վէ պէեազ գանաղը մէլայըք գըքաֆէթինէ կիր- մէսինի թէնպիհ իթտի օլ սաթալը քէօյ աղասընա :

ԳԱՂՏՆԻՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍ

Մ Ո Ւ Ռ Ի Թ Ե Ա Ն

ՀԵՂԵՆԻԴ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

Ե Ի

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳԱՋԱՆՃԵԱՆ

Սոյն գիրքն, 432 մեծագիր երես- ներէ բաղկացեալ՝ Արեւելք լրագրոյ տպարանէն ընտիր թուղթի վրայ մա- քուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծալ- ուած է : Իր եզական նիւթովն և ար- տաքոյ կարգի հետաքրքրաշարժ բո- վանդակութեամբն մասնաւորապէս ըն- թերցանութեան արժանի գիրք մ'է : Մանաւանդ կը պարունակէ մոգական արուեստից վերաբերեալ նոր և հրա- շալի գիւտ մը որուն գործածութենէն ընթերցողը պիտի կրնան անակնկալ օգտակարութիւններ ստանալ :

Գինն է 15 դահեկան :

Վաճառման կեդրոնատեղին է Պօ- լիս , Պահճէ Գաբու , Թիւ 50 ջրավա- ճառ Աղամալեան Յակոբ աղայի խա- նութը , կը ծախուի նաեւ ջրավաճառ Պօղոս աղայի և բոլոր գրավաճառաց քով :

ԾԱՂԿԱՔԱՂ

Քարոզիչ մը իւր քարոզը երկու կէտերու բաժնեց . նոյն միջոցին գիւ- զացի մը աճապարանօք եկեղեցիէն դուրս ելաւ . երբ իրեն հարցուցին թէ ո՛ր կ'երթար , սա պատասխանեց .

— Կ'երթամ գիշերուան գտակա առնելու , վասն զի քաշ գիտեմ որ գիշերը հոս պիտի անցունենք :

Մարդ մը տուն մը կառուցանել տալու ժամանակ , կը հրամայէ գոր- ծաւորաց որպէս զի հիմն տանեաց և տանիքն հիման տեղ յօրինեն . երբ այս բանի պատճառն կը հարցնեն՝ նա կը պատասխանէ .

— Սմուկնանալու միտք ունիմ , և որովհետեւ առնելիքս տունս տակնու- վրայ պիտի ընէ , այն առնեմ կը շրտ- կուի :

Բանաստեղծ մը , իւր գտած բա-

նաստեղծութիւնները մէկու մը կար- դալէ վերջ կը հարցնէ՝ նմա .

— Որո՞նք են այս ցտանաւորներուն լաւագոյնները :

— Անոնք՝ կը պատասխանէ նա , զորս դեռ չկարդացիր . զի դեռ գլու- խըս չցտացուցին անոնք :

Բժիշկ մը հիւանդ օրիորդի մը քով կը տարուի , երբ երակը զննել կուզէ , աղջիկը ամշնալով չուզեր որ օտարա- կան մը իր մերկ բազուկը շօշափէ . ուստի անմիջապէս շապիկին թեւը մինչեւ մասներուն վրայ կը քաշէ :

Բժիշկը զայս տեսելով վերաբեւոն կառնէ և աղջկան ամբողջ ձեռքը կը ծածկէ . ետքը երակը շօշափելով կ'ը- սէ :

— Կտաւէ երակին՝ ասուէ բժիշկ կը վայլէ :

Դաստառու մը իւր աշակերտին :

— Տղայ , ի՞նչ են տաքին և ցրտոյն ազդեցութիւնները :

— Տաքին մարմինները կ'երկնան իսկ ցուրտին կը կարճանան :

— Օրինակաւ մը կրնա՞ս բացատրել այդ ճշմարտութիւնը :

— Այո՛ : Ամբան ժամանակ օրերը կ'երկնան մինչդեռ ձմրան ժամանակ կը կարճանան անոնք :

Ագահ մը , զգեստին չափը դեր- ձակին առնել տալու ժամանակ շնչա- ութիւնը կը բռնէ . որպէս զի կեր- պասը քիչ երթայ :

Ոմն իւր բնակարանի դրան վրայ հետեւեալի գրել տուած էր խոշոր գրերով . «Չարամիտ մարդիկ չեն կըր- նար այս տունը մտնել» :

Իմաստուն մը զայն կարդալէ վերջ կ'ըսէ . «Ինքն արդեօք գաղտնի դըռ- նէ՛ մը ներս կը մտնէ» :

Մեծահարուստ անձ մը ապարանք մը կառուցանել տալով՝ անոր վրայ ոսեկոծ տառերով հետեւեալն գրել կուտայ . «Աստուած պահէ այս ա- պարանքը» :

Ապահովագրական ընկերութեանց քննիչներ երբ իրեն ներկայանալով կը խնդրեն որ իւր ապարանքն ապահո- վագրել տայ . նա մեծուն ալ հետեւ-

եալ միօրինակ պատասխանն կուտայ :

— Ես իմ ապարանքս Պատուածա-
յին ընկերութեան մը ապահովագրել
տուած եմ , և կարծեմ այս չէնքին առ-
ջեւէն անցած ժամանակնիդ կարգա-
ցիք լիջեալ ընկերութեան տախտակը :
Թ. և Հ. Ծ. ԱԶՆԱԽՈՐ

ԳԱՂՏՆԻ ԱՂԶԻԿՏԵՍ

(Նախորդ Բէւէն)

— Հայտէ աղջիկներուն ըսէ , թող
հազըր ըլլան , սահաթը օխտը կուգայ
կոր . հիմայ կուգան :

— Աղջիկներ ինծի նայեցէք :

— Ինչ է ան մօրաքոյր :

— Հայտէ տուն աղջիկ հազըր էդիր
տէ , պարէ մենք ալ մօրըդ հետ մեծ
օտան շտկենք :

— Հայտէ խուշիկս տուն ֆիստանդ
հանէ տէ քեզ հաքուեցնեմ :

— Աղէկ կըսես կոր ամա , թիւր-
նիւրըս հիմակուան մօտային կէօրէ չէ ,
պարէ սա չափուշալս պիշիմի պերենք :

— Վայ պանա առ ալ բան մըն է
օր . հիմակուան թիւրնիւրները թըպ-
խը խունտուրայի պիշիմ է , հօրըդ հին
խունտուրային թէքը պէր , էս ույ-
տուրմիշ կընեմ :

— Էյ անանկ խենդիս բանը կըլ-
լայ , ես անուշ հանեմքէն վար իյ-
նայ նէ ամենուն առջեւ խաղք ըլլամ :

— Ինչուդ պէտք է տուն ինծի պեր
շինեմ տէ , չի հաւնիս նէ կէնէ քու
կիտցածիդ պէս ըրէ :

— Նա , կուգես նէ սա եուքը հին
օտկիւմանի թէքեր կան , օրը գոր-
ծիդ կուգայ նէ առ :

— Աս ինչ պիշիմսիդ օտկիւմաններ
էն . ասոնց նէ տակը կայ նէ վրան :

— Աղջիկ անցածները հայրիկդ էր-
կու իրեք օր պօշ պորտեցաւ նէ , պըր-
նեց ատոնց տակը քակեց , էսկիծիին
չիֆթը էրտուն վարայի ծախեց :

— Է , գարար չունի , ես հիմայ կը
շտկեմ ան : տուն ինծի քիչ մը քուրչի
կտորվանք պեր . քի ասոր մէջը լեցը-
նեմ :

— Նա առ մայրիկիս հին մինթանը
կայ կըլլայ նէ ան ըրէ :

— Կայնէ հիմայ շինեմ տէ . նայէ
ինչ խօլայ է , պարէ տուն ալ սովրէ :

— Մատուըներդ սիրեմ օր ատանկ
պէճերիքիդ :

— Բա առ ալ բան մըն է , նինչիս
տալախ լեցնելը կըլմանի , զահեր քու
ծարքէդ աս խըտար նալ չի դար :

— Ուրկէց պիտի սովրիմ աղջիկ ,
աս պօյըս էկեր էմ թօփը էրկու ամիս
տունի վարպետ կացեր էմ , ան ալ
հարըս հաֆթալըն չէ տուեր տէյի
վաւտեցին :

— Հայտէ ելիր ֆիստանդդ հաքըր
տէ նայինք սա թիւրնիւրը նաօրը կու-
գայ :

— Աման տուն ալ աս ֆիստանիդ
կէօրէ բէք աղէկ է :

— Մէկ մարդուն Զատիկին հէտիդ
ըրած ֆիստանը ինչ ըրիր :

— Սուս էդիր աղջիկ խաղա մը է .
կաւ կըլխուս քի , Աթէշ կէճէսին
գիշերը մայրիկիս հետ սըտեղի կազի-
նօն կացինք նստեցանք , քիչ մը ետ-
քը խահվէճին մեծ չարխը ֆիշէնք մը
պէրաւ մեր քովը վառեց , ինչ խըտար
խըղըճըմ կար նէ վրաս ցատկեց կիւ-
ղէլիմ ֆիստանըս անէճէլ էլաւ :

— Ատոնք վառել տուողը ո՞վ է է-
ղեր :

— Ո՞վ պիտի ըլլայ քու պատմածիդ
իլէն մօրս անցած տարուան ըսկարբի-
նը շինող խունտուրան :

— Աղջիկ ատոնք ալ շատ ճիւնպիւ-
շը սիրող մարդիկ էն . ամա ինչ ընեմ
քու կիւղէլիմ ֆիստանդդ լըմնայէն
եաքը . . .

— Զէհէր անոնք իրենց հաւային
պիտի ձգէյի հա , էրթէսի օրը ասկէց
անցնելնիքէն ֆիստանցու մը առի 5
փարա չը տվի . մայրիկս ալ կընաց
մէկալին չիֆտ մը ըսկարբին առաւ .
անոր ալ անանկ ըրինք :

— Առ աղէկ էք ըրեր ամա , աս
ալ բէք պառաղի է արշընը 20 փա-
րանոց պատմայէն է :

— Պառաղի մառաղի կիտես լախըր-
տըմը կայ (պէտիհապ սիրքէ պալտան
թաթըր օլուր) կըսեն :

— Տէ հայտէ մի տընտընար էրէ-
րայ օրը իրիկուն էղաւ մէկ ֆրստանդդ
տահա չի կրցիր հաքնիլ . բատտէյի
կուգան :

Վո՛ւյ . . . Ատուածմէ կըտնաս հի-
մակ աս ըլլալու պան էր :

— Ինչ էղա :

— Ի՞նչ պիտի ըլլայ աճէլէյով ֆիս-
տանըս հաքնիլնիքէն թիւրնիկը քաղ-
ուեցաւ :

— Է գարար չունի հիմակ թօփու-

յով մը իրիշտիւրմիշ կընեմ տէ սօղրա
աղուր մը կը կարեմ :

— Աման խուշիկս աղէկ շըտկէ ,
զէրէ բատ աէյի կիշնայ տէ վրաս աղ-
տոտ ըլլալը պէլի կըլլայ :

— Թէմիզ փօղնօրդ չե՞ս հադած :

— Աղջիկ 15 օրէ տունին խըղմէ-
թէն կըլխ առած ունէինք քի չամա-
շըր վըլայինք :

— Աղջիկ առապայի ծոներ կայ
ալլահալէմ կուգան կոր ,

Այս միջոցին կառավարին քովը
ծերունի կին մը նստած . կառք մը
կուգայ դռանը առաջը կը կայնի ,
մեր խափուղ հանըմը կառքէն անմի-
ջապէս վար ցատկելով , նախ կերթայ
կառքին դուռը կը բանայ , և յետոյ
կուգայ տանը առաջը ալ կառքէն ,

— Զա՛թ . . . չա՛թ . . . չա՛թ . . .

— Հայտէ էկան , տուն վեր կընայ
հադուէ ես մինակըս անոնք վեր կը
հանեմ :

— Վո՛ւյ աս նալըններուն ուճուտը
վերնայ հիմակ թառման բըրդել պէտք
էր . հա՛ սա ոյօյամաս մութպաղին սէ-
թին վըլայ նէ քիչ մը ինծի տուր տէ
էս էրթամ :

— Հրամայեցէք զաւակս , վերի օ-
տան ելէք , ըսելով մեր խափուղ խա-
թունը ու աղջիկտես եկող պարոնը
մեծ պատուով վերի սենեակը կը հա-
նէ . որ տասնեւհինգ օրէ ի վեր կը
շտկըվէր :

(Դարուեսակելի)

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ

ԺՕԶԷՖ ՆԱԼԲԱՍ

Տիշթապիպերինին էն մահիրլերինաէն
օլուպ , քէնտիսինէ միւրաճաթ իտէն .
լէրի աղ վաղըթ զարֆընտա չիֆաթէ-
զիր իթմէքլէ պիհադգլըն խօշուտ իթ-
միշ օյան ժօղէֆ նալբաս էֆ . Սիրքէ-
ճիտէ Թրամվայ ճատտէսինտէ Տույու-
նու Ումումիյէ իտարէսի գարչըսընտա
8 նումէրօլը մահալը մախսուտա պու-
լունմագտա տըր :

Թապիպը մուծալիյէ հայէթ մա-
հիրանէ պիր սուրէթտէ իմայ էյլէտի-
կի տիշլէրի էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուլթ
իթտիկի կիպի , միւշթէրիլէրինի քէ-
մալը հիւրմէթ վէ նէղաքէթլէ գապուլ
վէ տիշ խաթթալըղլարընը հիւսնիլ թէ-
տալի իտէրէք , ճիւմէնին մէմնունի .
յէթինի գաղանմագտա տըր :

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Յօժիչ — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Հանդիսիս տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտգմով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւտորտելէ յետոյ չունենին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահաասիկ սոյն պատկերազարդ Ընթերցարանն պիտի ունենան այսուհետև, որու մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դասատուաց, սոյն Ընթերցարանն, որու պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լեցնէ բազմահմուտ ուսուցիչն: Կեդրոնատեղին է հանդիսիս տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, Գինն է 2 զրշ. Շատ գնողներու գոհացուցիչ զեւջ ը լինի:

ՍԵՂՊՈ ԵՖԵՆԻ ՃԱՄԻՏԷ ՍԻԷԶԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՏԵՊՊՕ

ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՖԵՆԻ ՃԱՄԻՏԷ

ՍԻԷԶԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

Ս թ Ա Մ Պ Օ Լ Բէօբրիւ սըրասը Թրամվայ
ճատտէսի — 56
Պ Է Յ Օ Ղ Լ Ո Ւ Ն Տ Ա Տօղրու եօլտա — 168

Մեղքիւր էճղախանէ վէ սրէչար տիւքքեանդարընտա միւթ տաւիտ վէ էնմայի թէրքեպաթը քիմեքիլյէ վէ էճղա վէ մուտէճաթ վէ ալէաթը ճէրրահիլյէ, վէ ալէա ճինա լա թ ք իլէ չէլիքտէն մասմուր, ալաթ ու էտէվաթ, վէ Լիսթէր ուսուրիտէ պաղլար, վէ Ֆրանսըզ վէ Ննի լիզ էճղալա ը, սոլֆօթօնուն էն ալէա ճինաթ, նէ լի վէ էճնէպի մաստէն սուլարը, Փոթօկրաֆ իչլուն թէրքիպաթ, քիմեքիլյէ, Պրտօ չարապլարը, զօնի սըլար, էնվա իչլիլյէ, դօյալու սապուրյա, նէ Փիս բուտրտ, օ տը Գօլմեք, աչ սուլարը, տիւզկի նիւքլէր, վէ ըս ղէչարար իլէ քիմեքիլյէ լէրէ մախուս ճամ գալլար վէ ալաթ ու էտէվաթ մէվճուտ օլուպ, թօբտան վէ բէր օքէն յէ Փիրուլիթ օլո նուր:

Քէչալիք մէղքիւր տիւքքեանտա մուտէճէն թըպպիլէ տալի իճ ըս օլո նուպ, պուտա մախուս ոտալար վար տըր կ ճէլէր աչդ տըր: Զէյլ—Պիլճիւմիէ էճղա վէ էմթաամըզըն էն ա էա ճինաթնտէն օլտու: Ղուտու վէ բէք էճվէն Փիլաթլա սաթբուրըզը Տօղթօր էֆէտիլէրէ վէ բաղպէթլու էնալիլէ իլուն ու պէյան իտէրիլ:

ՖՈԹՕԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱԾԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԻԷՐ
ԳՈՒԼԷ ԳԱՐՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթիլէրիլէրիմիլ մէմուռն գըլճադ, էսիլիտէն պէրո մէսլէքիմիլ օլտուղու տմ. մէնին մալիմիւ տիր: Պու տէֆա էվրօթանըն էն մէչուր Փապրիզարընտան ճէլպ իտէրէք, աթըլիլէմիլի տնաթմիլ օլտուղու մուղտան, միւրաճաաթ իտէճէք միւշթիլէրիլէր ճէր հալաթ մէմուռն պալաճադլար տըր: Գալա ճապուտա պիլի բէթիմ չէ քիլիլ: Զօճուղլար վէ չօդ տուրմաղա թէհամմալիլ օլմալարար իչին, էն սն իւսիլտէ (էնսիթաթանէ) եանի միւշթիլէրիլի եօրմադսըզըն բէսիլմէր չէքիլիլ: Պուտան մաստա Փօթօկրաֆ իչլուն էս մէչուր Փապրիզալարտան ճէր ճինա մաքինա վէ լէվալիմաթ վէ էճղա կէթիլթալիլիլալ, էվէն Փիլաթլա սաթբուր:

Միւրաճաաթ իտէնլէրէ մէճմոճէն տէրս վէրիլալ, մէրաղլար իչլուն 180 զրուչա գատար մաքնալար Փիրուլիթ օլտուր:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՖՈՒԱՆԳՖՕՐԹՈՒԱԶ

ՏԵՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէ մաեէ ֆրանգ 0,250,000 Ինթիեաթ ազչէսի ֆրանգ 1,270,000

Մեղքիւր գումբանիա տէնիլգաղալարընա գարչը վարօլյարտա վէ կէմիլէրտէ եիւքլէնիլէն մալլէրի, վէ քէչալիք բօսթա իտարէլէրիլէ թէսլիմ օլտուռն միւճէվէրաթ վէ եախօտ պանգնօթ էվրազը զաեէթ էճվէնիլէթ վէ սուհուլէթլէ սիկուրթա իտէր:

Պու ճիճէթլէ մէպալիլի քիլիլիլէնի սիկուրթա իտէպիլմէք իչին իչպու գումբանիա էվրօթաաա 13 թանէ պիւքիլ սիկուրթա գումբանիալարըլլա պիլիլէչմիլ տիր: Պուտարըն թէքմիլ սէրմաեէ վէ ինթիեաթ ազչէսի 100,000,000 ֆրանգը կէչէր:

Թէքմիլ Թիւրքիա տճէնթէօի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻՒՆԻԻ ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէ մաեէ ֆրանգ 8,000,000
Ինթիեաթ ազչէսի 1888 Յունիտէ գատար ֆրանգ 4,817,262
Սէնէվի իրաա 1888 Յունիտէ գատար ֆրանգ 10,069,700

Մեղքիւր գումբանեալար տէրօղիթօլար վէ իտանէլէր վէ անլէր իչինտէ պուլունան մալլէր վէ մօպիլեալարը զաեէթ էճվէնիլէթ վէ սուհուլէթլէ, թէէմիլնաթը գալիլիլէ թահթընտա օլարադ սիկուրթա իտէրլէր:

Ինթանպօլ տճէնթէսի
Իսթանպօլ, Պահճէ-գաբու, Եօրկիտալիս իտան ԳԱՌՆԻՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Մալիլմաթ.—Շիրքէթլէրիմիլին Տէրիտաաթէթ պանքէրլէրի պուլունտն ներսէսեան Բէտէր վէ Մախուսաա էֆէնտիլէր հիտապը կէօրիլմիւշ տիր միւտիլիլէթի ումուլիլէ թարտփընտան թատաիգ օլտուռն ճէր կիւն գարար ու զիեանը թաղմիլէ թէմալիլէ թալիմաթ ալալ իլլէմիլէր տիր